9.2.2012 Dnro 508/1/12

Jakelussa mainituille

Asia: Pyyntö ehdokkaan nimeämiseksi ihmisoikeusvaltuuskuntaan

Arvoisa vastaanottaja,

Oikeusasiamiehen kanslian yhteyteen on perustettu Ihmisoikeuskeskus, jolla on ihmisoikeusvaltuuskunta. Yhdessä nämä kolme muodostavat YK:n hyväksymien ns. Pariisin periaatteiden mukaisen kansallisen ihmisoikeusinstituution, joka pyrkii edistämään perus- ja ihmisoikeuksia.

Keskuksen tehtävänä on:

1) edistää perus- ja ihmisoikeuksiin liittyvää tiedotusta, koulutusta, kasvatusta ja tutkimusta;
2) laatia selvityksiä perus- ja ihmisoikeuksien toteutumisesta;
3) tehdä aloitteita ja antaa lausuntoja perus- ja ihmisoikeuksien edistämiseksi ja toteuttamiseksi;
4) osallistua perus- ja ihmisoikeuksien edistämiseen ja turvaamiseen liittyvään eurooppalaiseen ja kansainväliseen yhteistyöhön;
5) huolehtia muista vastaavista perus- ja ihmisoikeuksien edistämiseen ja toteuttamiseen liittyvistä tehtävistä.

Ihmisoikeuskeskus ei käsittele kanteluja. Ihmisoikeuskeskus on toiminnallisesti itsenäinen ja riippumaton, mutta hallinnollisesti osa oikeusasiamiehen kansliaa.

Ihmisoikeusvaltuuskunta toimii perus- ja ihmisoikeusalan toimijoiden kansallisena yhteistyöelimenä. Valtuuskunta käsittelee laajakantoisia ja periaatteellisesti tärkeitä perus- ja ihmisoikeusasioita ja hyväksyy vuosittain keskuksen toimintasuunnitelman ja toimintakertomuksen. Valtuuskunnassa on vähintään 20 ja enintään 40 jäsentä. Valtuuskunta koostuu kansalaisyhteiskunnan, perus- ja ihmisoikeustutkimuksen sekä muiden perus- ja ihmisoikeuksien edistämiseen ja turvaamiseen osallistuvien toimijoiden edustajista. Valtuuskuntaan kuuluvat myös ylimmät laillisuusvalvojat, erityisvaltuutetut ja Saamelaiskäräjien edustaja.

Oikeusasiamies asettaa valtuuskunnan neljäksi vuodeksi kerrallaan Ihmisoikeuskeskuksen johtajaa kuultuaan. Sen puheenjohtajana toimii Ihmisoikeuskeskuksen johtaja. Valtuuskunta valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan. Valtuuskunnan jäsenille maksetaan eduskunnan kansliatoimikunnan määräämä palkkio.

Ihmisoikeusvaltuuskunnan kokoonpanossa on mielestäni noudatettava naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain 4 a §:n 1 momentin vaatimusta, jonka mukaan valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä tulee olla vähintään 40 prosenttia sekä naisia että miehiä. Saman pykälän mukaan niiden tahojen, joita pyydetään nimeämään ehdokkaita edellä mainittuihin toimielimiin, tulee mahdollisuuksien mukaan ehdottaa sekä naista että miestä jokaista jäsenpaikkaa kohden. Jos sekä nais- että miesehdokkaan nimeäminen ei ole mahdollista, pyydän perustelemaan sen nimeämisehdotuksessa.

Pyydän Teitä nimeämään ehdokkaanne ihmisoikeusvaltuuskunnan jäseneksi ja esittämään lyhyen kuvauksen hänen perus- ja ihmisoikeuksiin liittyvästä toiminnastaan.

Kiinnitän huomiotanne siihen, että nimeämispyyntö on lähetetty lukuisille toimijoille, jotta ehdokkaista voitaisiin valita ihmisoikeusvaltuuskuntaan mahdollisimman monipuolinen eri tahoja edustavien toimijoiden kokonaisuus. Ehdokkaan nimeäminen ei siis vielä takaa edustajanne valintaa ihmisoikeusvaltuuskuntaan. Valtuuskunnan jäsenyydessä on tarkoitus noudattaa osittain vuorotteluperiaatetta. Niillä tahoilla, joiden edustaja ei nyt tule valituksi, on mahdollisuus valintaan valtuuskuntaa seuraavan kerran asetettaessa.

Esitykset valtuuskunnan jäseneksi tulee toimittaa eduskunnan oikeusasiamiehelle viimeistään 27.2.2012 (postiosoite 00102 Eduskunta tai sähköpostilla eoa-kirjaamo@eduskunta.fi). Tiedusteluihin vastaa vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Jari Pirjola (jari.pirjola@eduskunta.fi, 09-432 3361) ja esittelijäneuvos Riitta Länsisyrjä (riitta.lansisyrja@eduskunta.fi, 09-432 3363).

Oikeusasiamies Petri Jääskeläinen

Kansliapäällikkö Päivi Romanov